

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/1.2.29/02.0003

Centrum integrované podpory – Moravskotřebovsko a Jevíčko

Pro potřeby mentorů

zpracovala PaedDr. Pavlína Baslerová

6. 12. 2013

Příčiny selhávání žáka

Následující výčet příčin selhávání ve vzdělávání jistě není úplný a u mnohých příčin je možné polemizovat, zda jsou tzv. legitimní nebo zástupné. Pravdou však je, že může jít často o faktory, které významně ovlivňují školní výkon žáka a mohou významně ovlivnit i jeho celou budoucnost. Důvodem skutečného selhávání je však často kombinace působení několika těchto příčin či jejich řetězení.

Pro lepší uchopení textu jsou příčiny možného selhávání řazeny do kapitol podle délky trvání a společného prostředí, ze kterého vycházejí. **Toto dělení je však pouze orientační!** Je jasné, že pokud příčina není odhalena a nejsou přijata účinná opatření, může se stát z krátkodobé příčiny důvod dlouhodobého selhávání, jasné také je, že prostředí domácí se školním se v mnohém prolíná a je ještě umocňováno zdravotním stavem žáka. Málokdy má selhávání pouze jednu příčinu, důležité také je, jak je konkrétní žák schopen (na základě svého osobního profilu) s „nepřízní osudu“ bojovat.

➤ **Krátkodobé**

- Nemoc
- Rozvod rodičů
- Úmrtí v rodině
- Střídavá péče, změna rodiny – nový partner, nové dítě...
- Změna učitele
- Rozpad kamarádství (nešťastná láska)
- Nový třídní kolektiv

➤ **Dlouhodobé**

Vyplývající ze zdravotního stavu žáka:

- Školní nezralost
- Zdravotní znevýhodnění vyplývající ze závažného onemocnění
- Zdravotní znevýhodnění vyplývající z chronického (vzácného) onemocnění
- Zdravotní postižení
- Menší než průměrné nadání v oblasti rozumových schopností

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

Základní škola Jevíčko, U Zámečku 784, 569 43 Jevíčko

Manažer projektu : pavlinabaslerova@seznam.cz, 734 144 822

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/1.2.29/02.0003

Centrum integrované podpory – Moravskotřebovsko a Jevíčko

- Nediagnostikovaná LMR
- Osobnost žáka, jeho nízké sebevědomí a negativní sebehodnocení
- Přetížené dítě (kroužky...)
- Psychiatrická porucha

Z důvodu problémů vyplývajících ze specifických poruch učení a chování

- Snížená úroveň zrakové nebo sluchové percepce
- Problémy s lateralitou
- Nedostatečná znalost čtení z důvodu neschopnosti zvládnout dovednost čtení analyticko syntetickou metodou
- Nedostatečná slovní zásoba
- SPU, ADD
- ADHD:
 - poruchy aktivity v obou směrech (hypo - hyper)
 - impulzivita
 - porucha pozornosti

Z důvodu nedostatečného nebo nesprávného vlivu rodiny

- Stěhování
- Ztráta zaměstnání jednoho či obou rodičů
- Rodič samoživitel
- Dítě v ústavní péči
- Dítě rozvedených rodičů nadále žijících v jedné domácnosti nespolupracujících rodičů
- Alkoholismus rodiče
- Týrání v rodině
- Odlišná sociální úroveň rodiny
- Nedostatečná domácí příprava z důvodu nezájmu rodiny
- Nedostatečná domácí příprava z důvodu neschopnosti rodiny ji zajistit
- Odlišné priority ve výchovném stylu rodiny
- Žák z vícejazyčného prostředí
- Cizinec
- Nedostatečná motivace žáka
- Neustálé omlouvání rodičem
- Nízký sociální status rodiny

Z důvodu problémů ve škole

- Žák na sociální periferii třídy
- Klima třídy

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

Základní škola Jevíčko, U Zámečku 784, 569 43 Jevíčko

Manažer projektu : pavlinabaslerova@seznam.cz, 734 144 822

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CZ.1.07/1.2.29/02.0003

Centrum integrované podpory – Moravskotřebovsko a Jevíčko

- Přesvědčení, že daný předmět je zbytečný (malá nebo špatná motivace, chybějící vzor)
- Nedostatečná nebo nepřiměřená reakce na učební styl učitele
- Neadekvátní autorita učitele
- Učitel nerespektující individuální zvláštnosti (SVP) žáka
- Šikana

Z výše uvedeného je zřejmé, že některé z těchto příčin (zdravotní postižení, diagnostikované zdravotní či sociální znevýhodnění) jsou provázeny podporou poradenského zařízení, jiná se z jejich kompetencí vymykají a škola (učitel) zůstává při jejich řešení sama. Nejmarkantnější je to u žáků, jejichž problémy vyplývají z příčin, které stojí na hranici oficiální diagnózy či jasně popsaného problému.

Z výčtu je rovněž jasné, že řada příčin selhávání má své kořeny v rodinném zázemí žáka. Zatímco máme jako učitelé jasné kompetence, jak postupovat v případech, kdy za selháváním žáka stojí jeho nadání nebo zdravotní omezení, kompetence, jak zasahovat do rodinných poměrů máme velmi omezené. Naše konání musí směřovat k tomu, **abychom se stali spojenci rodičů při výchově** jejich dítěte a ne tím, kdo stojí na druhém břehu. Zároveň si však musíme uvědomit, že **zodpovědnost za výchovu dítěte má právě rodič.**

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

Základní škola Jevíčko, U Zámečku 784, 569 43 Jevíčko

Manažer projektu : pavlinabaslerova@seznam.cz, 734 144 822